

Nr 122.

Av herr **Andersson** i Igelboda, *angående rättvisare fördelning av anslaget till kostnader för årlig taxering och om viss höjning av samma anslag.*

Vid olika tillfällen har det påpekats, att anslaget till årlig taxering varit för knappt tillmätt för att kunna tillgodose kraven på skälig gottgörelse till de personer, som anlitas i taxeringsnämnderna och vilkas avlöning enligt 145 § taxeringsförordningen skulle utgå av statsmedel. Givetvis lägga nuvarande statsfinansiella förhållanden hinder i vägen för åstadkommandet av någon genomgripande förändring härutinnan. Men fråga är, om icke taxeringsnämndsordförandena och kronombuden i sagda nämnder i allmänhet med visst undantag äro så lågt betalda, att icke en viss höjning i deras arvoden framstår som nödvändig ur det allmännas synpunkt. Med nyss antydda undantag härutinnan syftas på arvoden till avsedda uppdragstagare i Stockholm. Ty om också dessas arvoden i och för sig kanske icke äro för höga i förhållande till det utförda arbetet, är dock, såsom av nedanstående jämförelse bör framgå, det tillskott, som av statsmedel lämnas till taxeringsarbetet inom första instans i Stockholm, proportionsvis mycket större än till länsstyrelserna i riket.

Avsedda jämförelse kan lättast och överskådligast göras med länsstyrelsen i Malmöhus län, där folkmängden ej långt ifrån uppgår till samma antal som i Stockholm (570,771 invånare i Stockholm och 525,608 inom Malmöhus län enligt 1940 års statskalender) och där antalet av samtliga avgivna deklARATIONER ställer sig tämligen lika (enligt uppgift i överståthållarämbetets underdåniga skrivelse den 15 juli 1940 389,617 stycken samt enligt uppgifter, som länsstyrelsen i Malmöhus län överlämnat med underdånig skrivelse den 20 juli 1940, 327,606 stycken, om antalet särskilda självdeklARATIONER, som jämte annat upptagits i länsstyrelsens tablå under rubriken »andra taxeringsuppgifter», beräknas till 10 % av dessa eller till 38,895.

De ersättningar ur taxeringsanslaget, som jämlikt § 145 taxeringsförordningen utgått till länsstyrelsen i Malmöhus län år 1940, äro följande:

På grund av länsstyrelsens i Malmöhus län berörda underdåniga skrivelse den 20 juli 1940 och kungl. brevet den 30 augusti 1940:

enligt 4 mom. till taxeringsnämndsordförande och kronombud	kronor	225,000
enligt 1 mom. 3 stycket till Hälsingborgs stad.....	»	3,000
På grund av kungl. brevet den 29 november 1940 enligt 5 mom. anslag till prövningsnämnden.....	»	15,870

Summa kronor 243,870.

Gentemot dessa anslag hava för år 1940 följande belopp ställts till överståthållarämbetets förfogande, nämligen:

På grund av kungl. breven den 26 maj 1939 och den 18 oktober 1940 för bestridande av alla med överståthållarämbetets taxeringsarbete förenade kostnader, som jämlikt § 145 taxeringsförordningen och § 13 förordningen den 14 juni 1933 nr 357 skola bestridas av statsmedel, med undantag för bland annat arvoden till ordförandena i taxeringsnämnderna samt arvoden till kronoombud i taxeringsnämnderna, i den mån antalet överstiger 43 stycken	220,000
På grund av överståthållarämbetets berörda underdåniga skrivelse den 15 juli 1940 samt ett kungl. brev av den 30 augusti 1940 till arvoden åt ordförandena i taxeringsnämnderna samt de av överståthållarämbetet utöver nämnda 43 stycken anlitate 38 kronoombud	» 210,000
	Summa kronor 430,000.

Skillnaden mellan sistnämnda 430,000 kronor och ovan upptagna 243,870 kronor utgör 186,130 kronor, vadan överståthållarämbetet enligt ovanstående uträkningar bekommit 76.3 procent mera av taxeringsanslaget än länsstyrelsen i Malmöhus län.

Berörda större andel av taxeringsanslaget i förhållande till länsstyrelsen i Malmöhus län, som tillerkänts överståthållarämbetet, kan ej, såsom av åberopade kungl. brevet den 26 maj 1939 bör framgå, hava föranletts av att Stockholms stad enligt samma kungl. brev skulle hava åtagit sig att bestrida andra statsverket eljest åliggande utgifter av taxeringsanslaget än kostnaderna *dels* för det arbete, som inom länen åvilar taxeringsnämndsordförandena med ordnandet av deklaramaterialet och längdföringen ävensom besvarandet av remisser å taxeringsbesvär, *dels* för arvoden till omförmälda 43 kronoombud, *dels* ock i och för provningsnämnden, i den mån utgifterna ej avse arvoden till ordinarie och särskilda provningsnämndens ledamöter samt arvoden till personer, som ej äro tjänstemän i överståthållarämbetet. Men dessa kostnader liksom de kostnader för bokföringsgranskning, som överståthållarämbetet nödgas vidkännas, böra givetvis icke av statsmedel gottgöras överståthållarämbetet enligt högre beräkningsgrund än som tillämpas inom länen, vilket även måste vara förhållandet med de av taxeringsanslaget till överståthållarämbetet utbetalade medel för taxeringsnämndsordförande och kronoombud.

Ej heller bör den omständigheten, att inom Stockholms stad, där så många stora inkomsttagare äro skattskyldiga, debiteras ett förhållandevis till folk mängden och deklaramängden avsevärt större belopp inkomst- och förmögenhetsskatt än i Malmöhus län, skäligen föranleda, att staden tillerkännes ett så mycket högre belopp ur taxeringsanslaget, ty erfarenheten torde giva vid handen, att de taxerade beloppens storlek i allmänhet icke äro avgörande i fråga om det arbete, som blir förenat med själva taxeringen. Fast-

mera håller jag för troligt, att just inom Malmöhus län, där säkerligen största antalet av vårt lands jordegendomar äro belägna, arbetet med de besvärliga bilagorna till jordbruksdeklarationerna är så pass betungande, att anledning synes förefinnas, att länsstyrelsen i detta län med hänsyn härtill och det omfattande deklarationsmaterialet i övrigt tillerkändes minst samma andel av taxeringsanslaget som överståthållarämbetet, i synnerhet som i länet resekostnader för taxeringsnämndsordförande och kronoombud tillkomma med stora belopp. (Jordbruksbilagornas antal vid 1940 års taxering har enligt de uppgifter från Malmöhus län, som legat till grund för berörda kungl. brev den 30 augusti 1940, utgjort 25,961 stycken.)

Det må i detta sammanhang jämväl uppmärksammas, att enligt kungl. brevet den 1 augusti 1940 för budgetåret 1940/1941 ett belopp av 37,200 kronor ur taxeringsanslaget likasom även för budgetåret 1939/1940 ett belopp av 37,000 kronor av samma anslag ställts till överståthållarämbetets förfogade för uppgifter, avseende skattekontrollen inom riket i dess helhet, vilka belopp givetvis i ganska stor utsträckning böra komma till nytta även för Stockholms stads intressen, där ju de flesta av vårt lands mera omfattande företag hava sitt säte.

Den omständigheten, att arvodena till taxeringsnämndsordförandena och kronoombuden i Stockholm till den del de bestridas av statsmedel blivit tillrädda högre än till samma funktionärer inom länen, torde till en del bero på att överståthållarämbetet icke, såsom fallet är med länsstyrelserna, av Kungl. Maj:t ålagts att inkomma med specificerade uppgifter om antalet deklaraationer och bilagor därtill av de skilda slagen samt anmaningar m. m. ävensom att, på sätt inom länen är fallet, i och för ersättningens bestämmande värdesätta dessa efter vissa av Kungl. Maj:t på förhand bestämda tariffer. Arvodena till taxeringsnämndsordförandena och kronoombuden i Stockholm hava däremot av överståthållarämbetet sedan många år tillbaka utan någon sådan detaljerad värdesättning av taxeringsnämndsordförandenas arbete föreslagits till vissa för ordförandena i olika slags nämnder fixerade belopp och av Kungl. Maj:t bestämts i överensstämmelse därmed. På så sätt har medeltalet av arvodet till de 81 taxeringsnämndsordförandena i Stockholm år 1940 kommit att utgöra 1,983 kronor. Ett så pass högt arvode förekommer emellertid endast för ordförandena i de relativt mycket stora taxeringsdistrikten i länen med minst cirka 3,000 deklaraationer, oaktat taxeringsnämndsordförandena därstädes, i motsats till vad förhållandet är i Stockholm, ha att själva vidkännas kostnaderna för deklarationsmaterialets ordnande och maskinutskrift av inkomst- och förmögenhetslängder samt förandet av dessa ävensom av förmögenhetslängder och fastighetslängder, vartill i flertalet fall komma utgifter för resor till och från sammanträdena. Vidare åligger besvarandet av remisser å taxeringsbesvär taxeringsnämndsordförandena inom länen, medan överståthållarämbetets fast anställda personal ombesörjer detta i Stockholm. Det kostsamma avlöandet av skrivbiträde ävensom utgifterna för kuvert och annan skrivmateriel skola också inom länen bestridas av taxeringsnämndsordförandena. Omkostnaderna för dessa

ordförande hava därför kunnat belöpa till omkring hälften av det erhållna arvudet, varigenom ordförandenas ersättning för det arbete de själva måst nedlägga i flertalet fall icke lärer kunna beräknas uppgå till högre belopp än cirka 1 krona eller 1 krona 50 öre per timme. Kronoombuden i länen hava jämväl avlönats efter proportionsvis lika låga grunder som ordförandena i taxeringsnämnderna. Till jämförelse härutinnan må framhållas, att överståthållarämbetet jämlikt merberörda skrivelse den 15 juli 1940 beräknat och bekommit arvoden av statsmedel för avsedda 38 kronoombud efter 1,500 kronor för envar av dem, medan, såsom av Malmöhus läns räkenskaper kan inhämtas, endast kronoombuden inom de största taxeringsdistrikten av detta län åtnjutit mer än något över 500 kronor. I Stockholms län synas efter vad jag inhämtat kronoombudens ersättningar hava bestämts efter ännu lägre grunder.

Under sådana förhållanden synas vägande skäl föreligga för att åstadkomma en ändring i berörda fördelningsgrunder mellan Stockholms stad och länen till förmån för de sistnämnda. Härvidlag borde givetvis samma grunder för värdesättning av deklaramaterialet tillämpas inom Stockholms stad som inom länen och en gemensam och samtidig bedömning av deklaramaterialet för hela riket ske.

Emellertid synes det mig, att även med en rättvisare fördelning av taxeringsanslaget enligt ovan angivna grunder, knappast ordförandena i taxeringsnämnderna inom länen — vilka säkerligen i nuvarande dyrtid måste vidkännas rätt avsevärt ökade kostnader särskilt för de skrivbiträden, som de nödgas anlita för sortering av materialet och längdföringen — bliva skäligt tillgodosedda för sitt arbete, utan att en höjning av nuvarande ersättningsgrunder för dessa uppdragstagare inom länen kommer till stånd.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

I) att riksdagen behagade i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande huruvida icke en ändring i fördelningsgrunderna av taxeringsanslaget mellan överståthållarämbetet och länen måtte komma till stånd och att därvid överväges huruvida icke grunderna för bestämmande av ersättningsbeloppen ur taxeringsanslaget till ordförandena i taxeringsnämnderna inom länen måtte ändras i syfte att erhålla en skälig höjning av dessa ersättningsbelopp,

II) samt att riksdagen måtte företaga härför erforderlig höjning av taxeringsanslaget.

Stockholm den 22 januari 1941.

Martin Andersson,
Igelboda.